

Відповідь

Київського національного університету імені Тараса Шевченка на рекомендації та зауваження, викладені у проєкті експертного висновку GER щодо підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи освітньо- професійної програми 29839 Воєнна політологія, рівень вищої освіти Бакалавр, спеціальність 052 – Політологія.

Ми вдячні членам GER за ґрунтовний розгляд акредитаційної справи. Для нас є надзвичайно важливими представлені Вами високі оцінки функціонування та змістовні рекомендації надані ОП «Воєнна політологія» у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Висловлені рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОП та її подальшому вдосконаленню. Але разом з тим, хочемо надати деякі роз'яснення:

Рекомендації та зауваження проєкту висновку GER з удосконалення ОП	Коментар Університету
Критерій 1. Проєктування та цілі освітньої програми Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок GER: Рівень В	
<p>GER погоджується з рекомендаціями ЕГ (а саме – під час наступного оновлення ОП, робочій групі врахувати побажання стейкхолдерів в контексті збільшення ОК, спрямованих на ідеологічно-пропагандистську, інформаційно-психологічну та спеціалізовану політологічну складову. Узагальнювати пропозиції всіх зацікавлених сторін у вигляді зведеної інформації, що сприятиме відкритості та прозорості процесу обговорення ОП під час її перегляду).</p> <p>При оновленні ОП у 2024 р. GER рекомендує звернути увагу на досвід вивчення політичних наук в американських військових закладах вищої освіти, наприклад у United States Military Academy West Point, United States Air Force Academy.</p>	<p>Рекомендація буде врахована під час наступного оновлення ОП.</p> <p>Водночас зауважимо що в умовах правового режиму воєнного стану та повномасштабної агресії РФ проти України відповідно до наказу Міністерства освіти та науки України 02.01.2019 № 1 розділ 2 "Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки" розсилати ОП для широкого кола заінтересованих сторін для оприлюднення, обговорення та збору зауважень та пропозицій у період дії воєнного стану не є можливим, так як ОП містить інформацію з обмеженим доступом. Процес обговорення відбувається із залученням представників замовника (роботодавця), випускників та здобувачів за ОП.</p> <p>Рекомендація буде врахована під час наступного оновлення ОП (на сьогоднішній день було імплементовано досвід європейських ВВНЗ, а саме – Військової академії імені Георгія Раковського (Софія, Болгарія), Академії сухопутних військ імені Ніколає Белческу (Сібіу, Румунія).</p> <p>Нова редакція освітньої програми розглянута Вченою радою (протокол №3 від 16.11.2023 року) та наразі знаходиться на погодженні в МОУ.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми Звіт ЕГ: Рівень В	

Рекомендації та зауваження проєкту висновку ГЕР з удосконалення ОП	Коментар Університету
Експертний висновок ГЕР: Рівень В	
<p>Рекомендації будуть сформульовані після засідання ГЕР.</p>	
<p>Зауваження:</p> <p>2.2. Для більш повного аналізу та коректного формулювання рекомендацій ГЕР просимо надати інформацію доступ до якої необмежений, у освітній програмі, навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін. Відповідно до ч. 8, ст. 6 ЗУ «Про доступ до публічної інформації» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text), обмеженню доступу підлягає інформація, а не документ. Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, для ознайомлення надається інформація, доступ до якої необмежений. Відповідно до роз'яснень Уповноваженого Верховної ради України з прав людини щодо надання інформації з обмеженим доступом, у такому випадку копія документа повинна надаватись у звичайному порядку, при цьому інформація, доступ до якої обмежено, вилучається шляхом ретушування або іншим способом на вибір розпорядника інформації (http://surl.li/tjxtm). Зважаючи на це, просимо надати інформацію, яка не стосується у документах ЗВО додаткових програмних результатах навчання (РНвс01, 03-05, 07 – ОК08-09), що формують спроможність військового фахівця виконувати завдання морально-психологічного забезпечення (за напрямком інформаційно-пропагандистського забезпечення) професійної діяльності військових частин.</p> <p>2.3. Зважаючи на специфіку ОП (міститься інформація з обмеженим доступом), ГЕР просить уповноважених представників ВІКНУ надати інформацію про освітні компоненти політологічного циклу, а також Робочі програми політологічного циклу.</p> <p>2.4 Індивідуальна освітня траєкторія за ОП «Воєнна політологія» забезпечується через вільний вибір здобувачами освітніх компонентів вибіркового циклу. У Відомостях СО вказано, що такий вибір вперше реалізується здобувачами через 5 тижнів від початку навчання через подання</p>	<p>У зв'язку із введенням правового режиму воєнного стану та на підставі п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 02.01.2019 № 1, розділ 2 "Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки", будь-яка інформація, що стосується підготовки військових фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань не може бути оприлюднена (акт експертизи від 20.12.2023 року). Дана інформація частково може бути оприлюднена після завершення правового режиму воєнного стану.</p> <p>Усі робочі програми були надані експертній комісії під час її виїзної роботи.</p> <p>На підставі п. 3.7, розділу 3, частини 2 Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у КНУТШ, визначено, що ознайомлення студентів із переліками дисциплін і блоків (пакетів) вибору може розпочинатися із перших днів навчання за освітніми програмами, але не пізніше 5 тижнів від початку навчання. Навчання у курсантів І курсу починається з початку серпня (первинна військово-професійна підготовка).</p> <p>У Військовому інституті КНУ ім. Т.Шевченка освітній процес будується на</p>

Рекомендації та зауваження проєкту висновку ГЕР з удосконалення ОП	Коментар Університету
<p>рапорту здобувачем. ЕГ зауважила про недоцільність та незручність започаткування вивчення вибіркових дисциплін у першому семестрі. Просимо ЗВО пояснити свою позицію щодо цього питання на засіданні ГЕР.</p> <p>ГЕР погоджується з зауваженням ЕГ про некоректне подання інформації у Відомостях СО, де вказано про силабуси як форму інформування про зміст ОК. Однак у Військовому інституті КНУТШ (ВІКНУ) силабуси не передбачені.</p> <p>ГЕР погоджується з висновками ЕГ. ГЕР зауважує некоректність формулювання, представленого у Відомостях СО, де вказано, що здобувачі самостійно обирають місце проходження військової практики, що не відповідає практиці ОП «Воєнна політологія».</p>	<p>основі студентоцентрованого підходу. Тому, враховуючи, що курсанти мають структурований розпорядок дня з різними додатковими навантаженнями (добові наряди, бойова підготовка, парко-господарські дні, наряди на поховання загиблих воїнів ЗСУ, тощо), значно зменшується кількість часу для детального ознайомлення зі змістом РПНД. Силабуси навчальних дисциплін не передбачені у ВІКНУ, але разом з тим, вони були розроблені кафедрою військової політології і використовувались в межах Військового інституту, з метою зменшення часу на ознайомлення, а також, кращого та швидкого розуміння навчальної дисципліни курсантами. Після вибору дисципліни, курсанти мають право ознайомитись зі змістом РПНД.</p> <p>У відповідності до наказу МОУ від 12.01.2016 року №5 (http://surl.li/bjemj). Практична підготовка реалізується у формі військової практики за фахом (VI, VIII семестр). Перелік місць для проходження практики курсантами визначаються замовником – ГУМПЗ спільно з Командуванням Сухопутних військ ЗСУ. Практичну підготовку здобувачі здійснюють на базі військових частин, перелік яких надходить до ВІКНУ напередодні. Курсанти мають право обирати військову частину для проходження практики згідно рейтингу. Рейтинг формує навчальна частина факультету. Він складається: 75% - навчання, 25% - особисті якості. Курсант, що знаходиться на 1-му місці в рейтингу – першим обирає військову частину для проходження практики. Від так вибір курсантів здійснюється за рейтинговою системою. Із зниженням рейтингу зменшується можливість вибору.</p>
<p align="center">Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок ГЕР: Рівень В</p>	

Рекомендації та зауваження проєкту висновку GER з удосконалення ОП	Коментар Університету
<p>Активізувати роботу науково-педагогічним складом з популяризації неформальної освіти серед здобувачів.</p>	<p>Рекомендація буде врахована. Також, слід зазначити, що ВІКНУ не обмежує права курсантів на розвиток своїх компетентностей поза освітніми програмами шляхом неформального навчання в Університеті і за його межами. Даний вид освіти є популярний серед НПП кафедри військової політології та курсантів, що підтверджено відповідними сертифікатами.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок GER: Рівень В</p>	
<p>Рекомендації: Дотримуватись у майбутньому порядку перегляду та оновлення ОП щонайменше раз на два роки. У разі необхідності, зважаючи на особливості ОП, оновлювати ОП щороку. Будуть сформульовані після засідання GER.</p> <p>Зауваження: 4.1. Для формулювання повного і неупередженого висновку GER просить надати робочі програми дисциплін політологічного циклу, які не містять інформації з обмеженим доступом. 4.2. Відомості СО та звіт ЕГ засвідчують періодичний перегляд і оновлення освітніх компонентів за ОП, однак водночас нормативна база КНУШТ передбачає оновлення ОП ЗВО раз на два роки, останній перегляд ОП «Воєнна політологія» було реалізовано 2021 р. GER просить пояснити ситуацію з оновленням ОП, яка склалася.</p>	<p>Частота оновлення ОП визначається при затвердженні опису програми. Для програм бакалаврського рівня в Університеті найчастіше це раз на 4-5 років. Чому GER вирішала що ОПП має оновлюватися раз на два роки ми не знаємо.</p> <p>Щодо цієї програми, то нова її редакція освітньої програми розглянута Вченою радою (протокол №3 від 16.11.2023 року) та наразі знаходиться на погодженні в МОУ.</p> <p>1. У зв'язку із введенням правового режиму воєнного стану та на підставі п. 2.3 Переліку відомостей, що містять службову інформацію в Міністерстві освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 02.01.2019 № 1, розділ 2 "Відомості з питань національної безпеки, освіти і економіки", будь-яка інформація, що стосується підготовки військових фахівців для Збройних Сил України та інших військових формувань не може бути оприлюднена (акт експертизи від 20.12.2023 року). Дана інформація частково може бути оприлюднена після завершення правового режиму воєнного стану.</p> <p>2. Наявні неточності у формулюванні проєкту висновку GER. <i>Нормативні вимоги КНУ імені Тараса Шевченка в жодному разі не передбачають обов'язкового оновлення ОП раз на два роки.</i> Університет не встановлює точного</p>

Рекомендації та зауваження проєкту висновку GER з удосконалення ОП	Коментар Університету
	<p>терміну перегляду програм: ми встановлюємо максимальний час між переглядами програми (5 років) і мінімальний раціональний проміжок – не менш як термін навчання за програмою (4 роки для бакалаврату і 2 роки для магістратури). Конкретний термін перегляду відповідної програми встановлюється при її затвердженні і фіксується в профілі програми.</p> <p>Таким чином жодної формальної вимоги до перегляду цієї програми немає. Інше питання що гарант програми ініціював внесення змін до програми через глобальні геополітичні зміни.</p> <p>Проєкт нової ОП, яка включає оновлені компоненти був розроблений наприкінці 2023 року, відповідно до нормативної бази КНУТШ. Разом з тим, враховуючи те, що ВІКНУ має подвійне підпорядкування (КНУ імені Шевченка та Командування Сухопутних військ ЗСУ), погодження проєкту нової ОП відбувається не лише з Університетом, а також з органами військового управління, а саме: Департаментом військової освіти і науки, Головним управлінням морально-психологічного забезпечення ЗСУ, Центральним управлінням військової освіти ГШ ЗСУ. Затягнення процесу пов'язано із затвердженням нових професійних стандартів у МОУ.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок GER: Рівень В</p>	
<p>Будуть сформульовані після засідання GER.</p>	
<p>5.2. GER погоджується з висновками ЕГ. Додатково GER просить пояснити позицію ВІКНУ щодо особливості ОП «Воєнна політологія», відповідно до якої на кваліфікаційний іспит не передбачені кредити.</p> <p>5.4. GER просить додатково пояснити на засіданні наступну позицію ЗВО, яка представлена у Відомостях СО: «Досвід викладачів дозволяє виявити ознаки</p>	<p>Комплексний кваліфікаційний іспит є формою підсумкової атестації, яка здійснюється екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному освітньому рівні, з метою встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів освіти та ОП. Кваліфікаційний іспит не є окремим освітнім компонентом, а лише формою атестації, щодо рівня опанування уже</p>

Рекомендації та зауваження проєкту висновку ГЕР з удосконалення ОП	Коментар Університету
недобросовісності під час різних форм контролю».	<p>пройдених ОК ОП, тому в ОП на нього кредити не передбачено.</p> <p>Вказана фраза не є позицією ЗВО. Укладачі відомостей СО з ВІКНУ мали на увазі що НПП кафедри є компетентними фахівцями, які регулярно беруть у заходах з відсічі агресії рф, приймають участь у науково-практичних конференціях, відслідковують останні наукові дослідження українських та зарубіжних авторів з відповідної тематики, що дозволяє виявити в роботах курсантів запозичення без належного посилання на першоджерела під час різних форм контролю.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок ГЕР: Рівень В</p>	
<p>ГЕР підтримує рекомендації ЕГ (а саме – з наступного навчального року ЕГ пропонує розглянути можливість впровадження бінарних лекційних та/або практичних занять за участю фахівців-практиків. Рекомендовано обговорити таку ініціативу з партнерами, виробити механізми імплементації бінарного навчання та запровадити пілотні спільні заходи в межах окремих освітніх компонентів).</p>	<p>Ми щиро вдячні Вам за пропозицію. Фахівці-практики, а саме замовники ОП регулярно викладають в межах щорічно затверджених спільних заходів. Кафедрою наразі розглядається можливість направлення НПП кафедри на підвищення кваліфікації щодо опанування інтерактивних методів навчання. Дана пропозиція також дістала позитивний відгук та сприяння у представників роботодавців (замовників). У межах спільних заходів із замовником розглядається також можливість проведення круглих столів за участю, курсантів, запрошених військових політологів, НПП.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок ГЕР: Рівень В</p>	
<p>З метою підтримки позитивних практик ВІКНУ та КНУТШ продовжити розвивати матеріально-технічну базу, орієнтуючись на освітні потреби здобувачів ОП. ГЕР підтримує рекомендації ЕГ (а саме – ЕГ рекомендує керівництву ВІКНУ розробити власний документ щодо врегулювання можливих конфліктних ситуацій, враховуючи вимоги відомчих документів та регламентуючи чіткі процедури залежно від</p>	<p>Рекомендація буде врахована. Крім того, слід зазначити, що у ВІКНУ створений відділ якості освіти, який буде займатись розробкою та впровадженням власних документів, в тому числі щодо врегулювання можливих конфліктних ситуацій, враховуючи вимоги відомчих документів та регламентуючи чіткі процедури залежно від статусу учасників</p>

Рекомендації та зауваження проєкту висновку GER з удосконалення ОП	Коментар Університету
<p>статусу учасників конфлікту, що забезпечить ефективне реагування на конфлікти з урахуванням особливостей діяльності ВІКНУ.</p> <p>Також, ЕГ рекомендує керівництву ВІКНУ дооблаштувати інфраструктуру для забезпечення інклюзивного середовища. Адаптація приміщень шляхом встановлення пандусів забезпечує рівний доступ до освітнього процесу для всіх учасників, включаючи тих, хто тимчасово обмежений у пересуванні через участь у бойових діях).</p>	<p>конфлікту, що забезпечить ефективне реагування на конфлікти.</p> <p>Рекомендація буде врахована. Також, слід зазначити, що у ВІКНУ почалася робота (подані відповідні заявки) щодо дооблаштування інфраструктури для забезпечення інклюзивного середовища.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок GER: Рівень Е</p>	
<p>Зауваження:</p> <p>8.1. GER на засіданні просить пояснити, чому останнє оновлення ОП відбулося у 2021 р., адже згідно з нормативною базою КНУШТ таке оновлення має відбуватися 1 раз на 2 роки. Зважаючи на зміни умов після повномасштабного вторгнення 24.02.2022 р., оновлення ОП «Воєнна політологія» у 2023 р. було б вкрай важливим.</p> <p>8.6. У Відомостях СО та у звіті ЕГ зазначено, що в КНУШТ та ВІКНУ діє практика врахування результатів попередніх акредитацій освітніх програм, однак у поданих у Відомостях СО покликаннях представлені результати останнього моніторингу результатів акредитацій освітніх програм на рівні КНУТШ тільки за 2020-2021 н.р., більш актуальної інформації не представлено.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>На рівні КНУТШ оновити та оприлюднити інформацію про врахування результатів попередніх акредитацій освітніх програм за 2021-2022 та 2022-2023 н.р. GER підтримує рекомендації ЕГ (а саме – гаранту під час наступного оновлення ОП, яке планується у 2024 році, керуючись локальними нормативними документами створити комітет освітньої програми з-поміж</p>	<p>Наявні неточності у формулюванні проєкту висновку GER.</p> <p>Порушень нормативних вимог КНУ імені Тараса Шевченка немає:</p> <p>1) Університет не встановлює точного терміну перегляду програм: ми встановлюємо максимальний час між переглядами програми (5 років) і мінімальний раціональний проміжок – не менш як термін навчання за програмою (4 роки для бакалаврату і 2 роки для магістратури). Конкретний термін перегляду відповідної програми встановлюється при її затвердженні і фіксується в профілі програми.</p> <p>2) Нова редакція освітньої програми розглянута Вченою радою (протокол №3 від 16.11.2023 року) та наразі знаходиться на погодженні в МОУ.</p> <p>Затягнення процесу пов'язано із затвердженням нових професійних стандартів МОУ.</p> <p>Укладачі Відомостей СО мабуть припустилися незрозумілої технічної помилки. Рішення Вченої ради Університету щодо результатів акредитаційних експертиз оприлюднюється щорічно. Зокрема: За 2020/2021 н.р.: https://senate.knu.ua/?p=1894 За 2021/2022 н.р.:</p>

Рекомендації та зауваження проєкту висновку GER з удосконалення ОП	Коментар Університету
<p>НПП, здобувачів вищої освіти та представників замовника (роботодавця), що сприятиме врахуванню потреб та інтересів усіх зацікавлених сторін та дозволить підвищити якість і конкурентоспроможність освітньої програми).</p> <p>Рекомендації будуть сформульовані після засідання GER.</p>	<p>https://senate.knu.ua/?p=2123 За 2022/2023 н.р.: https://senate.knu.ua/?p=2445</p> <p>Ми щиро вдячні Вам за рекомендації, щодо створення робочої групи (комітету) з оновлення ОП. Цю рекомендацію ми врахуємо під час наступного оновлення.</p> <p>З врахуванням викладеного вважаємо що жодних підстав для оцінки діяльності за Критерієм 8 на рівні Е немає</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність Звіт ЕГ: Рівень В Експертний висновок GER: Рівень В</p>	
<p>Зважаючи на специфіку ОП «Воєнна політологія», GER погоджується з висновками ЕГ (а саме – ЕГ рекомендує гаранту при наступному оновленні програми узагальнювати всі пропозиції стейкхолдерів в окремому звіті за результатами громадського обговорення, що дозволить систематизувати зворотний зв'язок та побажання від усіх стейкхолдерів та сприятиме комплексному оновленню програми.</p> <p>Рекомендовано впорядкувати наповнення сайту ВІКНУ (https://mil.knu.ua/) – інформація про структурну приналежність кафедри військової політології до відповідного структурного підрозділу розміщено як на сторінці факультету післядипломної освіти (https://mil.knu.ua/page/struct/12), так і на сторінці військового гуманітарно-лінгвістичного факультету (https://mil.knu.ua/page/struct/10)).</p>	<p>На жаль, ОП є закритою, тому неможлива форма відкритого громадського обговорення. Програма обговорюється на розширених засіданнях кафедри за участю представників замовника (роботодавця), випускників та здобувачів за ОП.</p> <p>Інформація про структурну приналежність кафедри на сайті ВІКНУ уже оновлена (https://mil.knu.ua/page/struct/10)</p>